

Proiecte REGIO SUD-EST 2014 - 2020

CONSERVAREA PATRIMONIULUI CULTURAL În Regiunea de Dezvoltare Sud-Est

**AXA PRIORITARĂ 5: "ÎMBUNĂȚĂȚIREA MEDIULUI URBAN ȘI CONSERVAREA, PROTEȚIA ȘI VALORIFICAREA DURABILĂ A PATRIMONIULUI CULTURAL", Prioritatea de investiții 5.1:
"Conservarea, protejarea, promovarea și dezvoltarea patrimoniului natural și cultural"**

Agencia pentru Dezvoltare Regională
Sud-Est

Ediția a II-a
2018

Observator astronomic în Castelul de Apă din Grădina Publică - Brăila

Proiectul “Reabilitarea Castelului de Apă din Grădina Publică, Brăila” este implementat de Primăria Municipiului Brăila.

Proiectul prevede lucrări de restaurare și reparație: consolidare, restaurare și remodelare fațade, refacerea terasei, refacerea scărilor de acces către subsol, parter și etaje, refacerea tuturor instalațiilor. De asemenea, vor fi înlocuite lifurile existente cu ascensoare noi și moderne, caruselul de la etajul 6 va fi recondiționat și obiectivul de patrimoniu va fi dotat cu o cupolă din polyester ranforsat.

Monumentul istoric va fi transformat într-un spațiu expozițional, ce va avea ca tematică la parter istoria Castelului de Apă, iar la etajele superioare astronomie și corpuri cerești. La subsol vor fi amenajate 6 săli proiecții cinema 7D și o sală a oglinzilor care deformează.

La etajele superioare vor fi amenajate spații expoziționale ce vor prezenta imagini 3D, cu planetele Sistemului solar, galaxii, roiuri de galaxii, nebuloase și constelații. La etajul 5, va fi amenajată o sală de proiecții, care va fi în legătură cu observatorul astronomic din cupolă.

Platforma rotativă de la ultimul etaj, destinată

observării panoramice a orașului, va fi refăcută, și tot aici vor fi montate două telescoape mobile, imaginile captate de acestea putând fi vizionate pe ecrane cu LED. În cupola din vârful turnului, va fi amenajată camera observator astronomic, dotată cu un telescop de mare putere.

Bugetul total al proiectului este de peste

21,3 milioane lei, din care finanțarea nerambursabilă este de peste 17,59 milioane lei.

În urma implementării proiectului, obiectivul de patrimoniu va deveni o atracție pentru întreaga comunitate, precum și pentru turiști, preconizându-se atragerea unui număr mediu anual de 6.000 de vizitatori.

Istoric Castelul de Apă – Brăila

Castelul de Apă a fost construit în Grădina Publică, în cadrul investiției de lucrări edilitare "canalizare și alimentare cu apă a orașului Brăila", cu funcțiunea de alimentare cu apă a populației, asigurând o distribuție continuă și o presiune suficientă de 100l/consumator, zilnic. Acesta a fost realizat din fonduri publice, cu contribuția unei personalități remarcabile, inginerul Germani, și a fost dat în exploatare în anul 1912.

Prin sistemul constructiv edificiul este extrem de valoros, el reprezentând o realizare remarcabilă a timpului. Așa cum se precizează în documentele consultate, la data realizării lui era cel mai modern Castel de apă din țară.

La cutremurul din 1940, cele două rezervoare s-au fisurat, ceea ce a condus la pierderea funcțiunii. S-a încercat execuția unor reparații în 1956, dar, deja, alimentarea cu apă începuse să se bazeze pe alte tehnologii. După reparații, timp de opt ani a găzduit, în cele două rezervoare ale sale, tone de vin produs pe plan local.

În anii '60 și '70, turnul a rămas nefolosit. Soliditatea sa a fost confirmată din plin în timpul cutremurului din 1977, când a rămas, fără probleme, în picioare.

Pentru că era evident potențialul obiectivului, în anul 1980 Castelul de Apă a fost transferat în administrarea UJECOOP Brăila și a fost supus unor lucrări de intervenție, transformându-l într-o unitate de alimentație publică. Atunci a fost modificat subsolul și tot atunci a fost montată celebra platformă rotativă pe care a fost așezat un restaurant.

Construcția este neutilizată de aproximativ 20 de ani.

Consolidare, restaurare și dotare Biblioteca Județeană "Vasile Voiculescu" Buzău

Prin proiectul „Consolidare, restaurare și dotare Biblioteca Județeană Vasile Voiculescu Buzău”, implementat de către Consiliul Județean Buzău, clădirea va fi transformată într-un spațiu expozițional cu valențe istorice și arhitecturale autentice.

Clădirea construită din cărămidă arsă, în anul 1914 a fost amplasată pe un soclu de piatră, învelită cu plăci de ardezie și se compunea din: la subsol beciuri pentru arhivă; parter cu coridor, 13 camere birouri, 3 săli mici; etajul cu 10 camere cu destinația birouri și 5 camere pentru locuit.

Proiectul prevede lucrări de consolidare - realizare de fundații noi conectate de fundațiile existente, lucrări de hidroizolare a clădirii având la bază materiale și tehnologii de înaltă calitate, amenajare grupuri sanitare cu dotări specifice pentru persoanele cu dizabilități, restaurarea sau înlocuirea parțială a tâmplăriei din lemn, refacerea fațadelor, a instalației sanitare și electrice.

Clădirea va fi dotată cu un sistem de signalistică ce va permite vizualizarea cu ajutorul unor echipamente dedicate a unor holograme 3D.

Tuturor spațiilor din clădirea de patrimoniu le va fi atribuită o destinație, corelată cu o

destinație avută de-a lungul timpului, iar aproximativ 4270.

aceste spații vor fi dotate și amenajate cu mobilier de expunere (rafturi, vitrine, panouri) pentru punerea în valoare a patrimoniului mobil (manuscrise, cărți, colecții deosebite), vor fi prezentate ziare, cărți de colecție și filme documentare legate de aceste destinații.

În urma implementării proiectului vor fi create 13 noi locuri de muncă, iar numărul minim total anual de vizitatori va ajunge la

Amplasarea clădirii pe principala arteră ce traversează orașul - Bulevardul Unirii, în apropierea centrului istoric al Municipiului Buzău reprezintă un element care contribuie la valoarea sa turistică și culturală, atât pentru locuitorii orașului cât și pentru vizitatori.

Valoarea totală a investiției este de peste 18,4 milioane lei, din care valoarea sumei nerambursabile este de peste 16,6 milioane lei.

Palat al Administrației Financiare

Biblioteca Județeană "Vasile Voiculescu" din municipiul Buzău este amplasată pe strada Unirii nr. 140 A și datează din anul 1914 .

La nivelul anului 1909 se poate spune că apar premisele edificării viitoarei clădiri a actualei Biblioteci "Vasile Voiculescu" din Buzău, în contextul în care familia Garoflid vinde locuința pentru funcțiunea de Palat al Administrației Financiare.

Ulterior destinația a fost schimbată, după 1945, fiind pe rând sediul unor întreprinderi și instituții și bibliotecă regională, raională, municipală, iar din 1973 a devenit bibliotecă județeană. Din anul 1984, clădirea este preluată de Consiliul Județean Buzău și dată spre folosință - ca sediu central al Bibliotecii Municipale, iar în 27 septembrie 1991 se acordă Bibliotecii Județene numele lui Vasile Voiculescu.

În 2014 se amenajează spațiile utile la etaj și podul clădirii, mansarda transformându-se în mici săli de curs sau audiții. Clădirea a fost construită în stil neoromânesc, după proiectul arhitectului Statie Ciortan, personalitate consacrată în cadrul Școlii Superioare de Arhitectură, discipol al arhitectului Ion Mincu. Este unul dintre arhitecții din epocă, care realizează un proiect comun mai multor clădiri, adaptabil la mai mulți beneficiari, în funcție de teren. Ca atare, planurile Administrației Financiare din Buzău au mai fost repetate și în alte orașe din România Mică.

Restaurarea, consolidarea și introducerea în circuitul turistic a Bisericii “Nașterea Maicii Domnului”

Proiectul “Restaurarea, consolidarea și introducerea în circuitul turistic a Bisericii “Nașterea Maicii Domnului”, sat Sibiciu de Sus, oraș Pătârlagele, județul Buzău” este implementat de Parohia Sibiciu de Sus.

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă impulsivizarea dezvoltării orașului Pătârlagele și a Regiunii Sud-Est prin restaurarea, consolidarea, valorificarea și promovarea durabilă a acestui monument istoric.

Prin proiect se prevăd, pe de o parte, toate măsurile necesare în scopul consolidării, restaurării și punerii în valoare a monumentului în vederea conservării lui durabile în timp, iar pe de altă parte, valorificarea durabilă a potențialului turistic ca urmare a punerii în valoare a monumentului istoric.

Lucrările propuse prin proiect constau în: consolidare și restaurare biserică; înlocuire piese degradate acoperiș, precum și tâmplăria; refacere instalații electrice. Pictura bisericii se va restaura integral, împreună cu întreaga tencuială și cu ancadramentele de piatră de la uși și portalul intrării. Se vor restaura și micul turn-clopotniță de pe latura de sud, precum și zidul de piatră al incintei.

Prin revitalizarea și valorificarea durabilă a obiectivului de patrimoniu cultural - Biserica “Nașterea Maicii Domnului” se va dezvolta produsul turistic, iar interesul pentru zonă va fi unul mai crescut. Astfel se estimează creșterea numărului de vizitatori de la 200 înainte de realizarea investiției la 406 în perioada de monitorizare ex-post a proiectului.

Valoarea totală a proiectului este de circa 5,4 milioane lei din care finanțarea nerambursabilă se ridică la peste 5,3 milioane lei.

Ctitorie a marelui clucer Gheorghe I. Sibiceanu

Biserica din Sibiciul de Sus este descrisă de autorii Dicționarului Geografic de la sfârșitul secolului al XIX-lea astfel: "... catedrala e cea cu hramul la 8 septembrie, vechie și frumoasă biserică de zid, construită în 1794 de marele clucer Gheorghe I. Sibiceanu. Se deosebesc aici casele proprietarilor și mai cu seamă ale decedatului serdar Const. Sibiceanu, un patriarh al munților. Comuna e veche. În secolul trecut (18) avea numai comunele Sibicu și Gornetul. Se povestește că primii ei locuitori ar fi o colonie adusă din Transilvania la începutul secolului al XV-lea, după inscripțiuni aflătoare pe morminte, colonie de Români din Sibiu, conduși de unul Sibiceanu."

Ctitorită prin efortul comun al micii boierimii locale: vâtafii de plai și a moșnenilor, biserica e mărturia dezvoltării deosebite a "școlilor locale" în perioada post-brâncovenească.

Biserica se încadrează, conform sintezei realizate de Nicolae Ghika –Budești, în sub-grupa bisericilor fără abside laterale, cu plan dreptunghiular și cu o clopotniță ridicată peste pronaos. Pictura bisericii este realizată la 1796 de un "Popa Ștefan Zugravul, Gheorghe Zugrav, Vasile Zugrav".

Situată în vatra satului, biserica are incinta înconjurată cu gard din zidărie de piatră și are, în colțul de sud-vest, o clopotniță cu parte de zidărie de cărămidă și etaj din lemn, ridicată la

peste un secol distanță. Biserica este înconjurată pe trei laturi de cimitir, în care se regăsesc cruci vechi, de la sfârșitul secolului XVIII-lea și de secol XIX. Pe latura de sud a bisericii, în dreptul pridvorului se află mormite ale familiei ctitorilor, între care se remarcă un monument de marmură cu decorații și inscripții, realizat în memoria lui Constantin Sibiceanu, numit "părinte al întregului plai Buzău". Lipsa intervențiilor de-a lungul timpului va face posibilă o restaurare fidelă cu păstrare în proporție majoritară a substanței originale a monumentului.

Conservare, reconstituire și punere în valoare pentru integrarea în circuit turistic a Castrului Roman - Ovidiu

Proiectul “Sit arheologic Ovidiu - Conservare, reconstituire parțială și punere în valoare pentru integrarea în circuit turistic a Castrului Roman” este implementat de Primăria Orașului Ovidiu.

Pentru a proteja și introduce în circuitul turistic acest monument istoric de importanță națională se vor executa lucrări de conservare, reconstituire parțială și punere în valoare a Castrului Roman, respectiv: decopertarea vestigiilor arheologice de mormanele de pamânt și vegetație, consolidare material original, tratamente de protecție împotriva agenților biodegradabili, protecție coranamente ziduri, reconstituire parțială cu sugerarea volumetriilor inițiale, panouri informative etc.

Interiorul castrului va fi amenajat o parte

pentru expozate și o parte ca zonă de amfiteatru. Va fi acoperit parțial cu o structură metalică ușoară și va avea dotări multimedia de ultimă generație, scenă deschisă spre amfiteatru ce va fi folosită pentru proiecții, evenimente culturale, ore de istorie pentru copii etc.

Obiectivele specifice ale proiectului constau în: îmbunătățirea și extinderea accesului publicului la monumentele istorice, prin intermediul noilor tehnologii; reabilitarea patrimoniului cultural național, respectiv a Castrului Roman, pentru asigurarea condițiilor necesare dezvoltării turismului urban; promovarea patrimoniului cultural al orașului Ovidiu în vederea creșterii numărului de turiști cu 5% în perioada de monitorizare expost a proiectului.

Proiectul are o valoare totală de peste 14 milioane lei, din care aproximativ 13,6 milioane lei, reprezintă valoarea eligibilă nerambursabilă.

Amfore din ținutul Gaza

Situl arheologic este amplasat pe malul Lacului Siutghiol, fost golf al Mării Negre, în apropierea „Insulei lui Ovidiu”, pe o suprafață totală de 7.120 mp. Obiectivul este compus dintr-un castru roman (fortificație romană sec.VI), o bazilică paleocreștină care se află în afara zidurilor castrului, o așezare romană și un apeduct roman.

Castru roman a fost cercetat de arheologi începând cu anul 1979 și avea rolul de a proteja apeductul ce alimenta Tomisul (orașul Constanța de azi). Tomisul era străbătut de o rețea de canale-galerii, la o adâncime de cca. 15-17 m și o înălțime de 1,60 m, iar principala conductă pleca din Ovidiu, de unde erau captate o serie de izvoare, fiind opera armatei romane. Ca arhitectură, castrul are 4 turnuri la colțuri, 2 circulare și 2 dreptunghiulare. Cele 2 turnuri dreptunghiulare au doar 2 laturi ieșite în afara incintei (particularitate nemaîntâlnită la alte fortificații de acest gen). Suprafața interioară a fortificației este de 2.200 mp, din care a fost cercetată aproximativ jumătate până în acest moment. În incinta castrului a fost descoperit în anul 1984 un depozit monetar, cu piese de pe vremea împăratului Zeno (474-491).

Bazilica romană (paleocreștină) a fost construită înaintea castrului roman, dar a fost descoperită mai târziu, aflându-se în afara zidurilor cetății. A fost identificată în anul 1998 și cercetată până

în anul 2003. Aici au fost descoperite amfore din ținutul Gaza (ce erau folosite pentru a căra vin liturgic, în acele vremuri). Bazilica fost abandonată odată cu fortificația în perioada anilor 580–600.

Din fortificația inițială se mai păstrează întreg frontul de vest, cu urma a două turnuri circulare la colțuri și cu urme foarte slabe a două turnuri tip monoloit în zona centrală. Situl arheologic se află acum la stadiul de ruină.

Finanțare europeană pentru reabilitarea Mormântului pictat hypogeu

Proiectul „Salvarea și punerea în valoare a Mormântului pictat hypogeu” este implementat de către Consiliul Județean Constanța.

Obiectivul general al proiectului constă în salvarea și punerea în valoare a Mormântului pictat hypogeu, parte componentă a patrimoniului cultural național.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează:

- conservarea, restaurarea și protejarea cavoului hypogeu prin reconstituirea picturii murale din interiorul mormântului, refacerea arhitecturii mormântului și realizarea unei structuri de protecție care să îl separe de mediul înconjurător și să asigure un anumit climat care să permită conservarea;
- realizarea unei construcții anexe formate din punct de informare și corp anexă care să găzduiască instrumentele de prezentare și interpretare ale monumentului, configurate particular și care să asigure toate utilitățile administrative necesare;
- amenajarea peisagistică a obiectivului conex aferent obiectivului de patrimoniu;
- asigurarea dotărilor pentru expunerea, protecția și punerea în valoare a monumentului;

La finalul perioadei de implementare obiectivul de patrimoniu Mormântul pictat hypogeu va fi restaurat, protejat și conservat.

Prin implementarea proiectului se preconizează o creștere a numărului mediu anual de vizitatori la obiectivul de patrimoniu cu peste 5%.

Valoarea totală a proiectului este de aproximativ 6,4 milioane lei, din care valoarea finanțării nerambursabile se ridică la circa 5,18 milioane lei.

Mormântul hypogeu din vechea Cetate Tomis

În cursul lunii februarie a anului 1988, în urma unor lucrări edilitare, executate pe faleza situată la nord-vest de portul de agrement în centrul orașului Constanța, într-o zonă unde se mai descoperiseră morminte din perioada romană târzie, a fost scos la lumina zilei un cavou acoperit de pamânt aparținând perioadei antice a Tomisului. După descoperire a fost realizată o construcție de protecție deasupra monumentului.

Arheologii îi mai spun și „mormântul hypogeu”, adică mormântul aflat sub pământ, în traducere liberă. Aflat la intersecția străzilor Ștefan cel Mare și Mircea cel Bătrân, la mică distanță de țărmul Mării Negre mormântul hypogeuic (subteran), pictat, reprezintă una dintre cele mai senzaționale descoperiri arheologice, fiind unic în peisajul antic al Dobrogei și face parte dintr-o amplă necropolă a Cetății Tomisului.

Construit în jurul anului 330 după Hristos, mormântul este decorat în întregime cu o pictură aplicată al-secco pe un strat de tencuială fină. Arheologii apreciază că este vorba despre un cavou de familie, iar în interiorul mormântului au fost descoperite cinci schelete, fiind vorba de patru adulți și un copil.

Cavoul datează din epoca romano-bizantină și la hotarul dintre apusul păgânismului și zorii religiei monoteiste. Pictura murală din interior are

influențe atât păgâne cât și creștine, imaginea banchetului funerar fiind preluată și de creștini. În picturile din catacombele descoperite în Italia banchetul funerar este numit "agapă" și simbolizează euharistia-împărtășania. Porumbelul și păunul sunt animale ce apar deseori în pictura creștină timpurie.

Monumentul funerar (situat complet sub nivelul solului) este compus din camera funerară și culoar rampant de acces (dromos).

Edificiul Roman cu Mozaic din Constanța reabilitat cu fonduri europene

Proiectul „Restaurarea, conservarea, amenajarea și punerea în valoare a Edificiului Roman cu Mozaic” este implementat de Consiliul Județean Constanța.

Activitățile principale urmăresc restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric, inclusiv a mozaicurilor interioare, restaurarea plasticii fațadei și a acoperișului, asigurarea dotărilor interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție), a dotărilor pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil.

Proiectul prevede, de asemenea, lucrări de revitalizare a zidărilor de piatră și cărămidă a

bolților cu degradări, curățarea depunerilor semiaderente, tratamentul agenților heterotrofici, iluminat arhitectural cu tehnologie LED care să pună în valoare zidul antic refăcut și celelalte ziduri antice cu înălțimi reduse.

Proiectul are în vedere redarea publicului larg a unei amprente esențiale a vechii glorii a imperiului Roman, mozaicul roman, bolțile și artefactele arată rădăcinile poporului roman și modul în care acesta a evoluat odată cu trecerea timpului.

Ca urmare a reabilitării obiectivului de patrimoniu se așteaptă ca numărul vizitatorilor să crească cu peste 5% în primul an după implementarea proiectului, iar acesta va fi introdus oficial și permanent în agenda circuitelor turistice educaționale organizate, precum și în ofertele agențiilor de turism.

Valoarea totală a investiției este de peste 14,36 milioane lei, din care finanțarea nerambursabilă este de circa 14 milioane lei.

Monument din timpul împăraților Constantin cel Mare și Constantius

Monumentul a fost descoperit în anul 1959, în timpul unor lucrări edilitare desfășurate în Piața Ovidiu. Edificiul, ridicat probabil spre sfârșitul secolului al-II lea p.Chr, a fost mărit și amplificat în secolele următoare. Pavimentul s-a realizat în secolul a IV-lea și întreg ansamblul, cu reparații succesive, și a funcționat până la începutul secolului al VII-lea.

Edificiul, situat pe cheiurile portului Tomis, era un loc de întrunire a negustorilor din port și depozit pentru mărfurile aduse în port. Avea o lungime de 80-90 m și o lățime de 30-35 m. Construcția ocupa trei din cele patru terase în care era amenajată faleza portului.

Partea cea mai interesantă a edificiului o reprezintă încăperea tip hală pardosită cu peste 2.000 mp de mozaic policrom, din care se mai păstrează circa 456 mp. Pentru realizarea lui s-au folosit marmură și piatră naturală în șapte nuanțe și tehnici diferite. Din cei patru pereți s-au păstrat trei, al patrulea având doar 3 m la bază. În camerele de sub mozaic au fost găsite

cantități mari de mărfuri de import (peste 160 de amfore, 8 ancore cu două brațe, opaițe caracteristice sec. IV-V precum și 7 măsuri mari ponderale de piatră, cu inscripții, folosite la comerțul cu ridicata etc.) care atestă caracterul comercial al edificiului. Pe baza monedelor de bronz, găsite în mortarul din patul pe care a fost așezat pavimentul cu mozaic, în cinci locuri diferite se poate concluziona că edificiul a fost construit/reparat în timpul împăraților Constantin cel Mare și Constantius.

Fastul edificiului este dat de placarea cu dale de marmură, pereții acoperiți cu tencuială roz, friza sculptată, pilaștrii cu capiteli corintice și remumitul mozaic cu cele 74 de simboluri diferite.

Cetatea Carsium – Hârșova restaurată cu fonduri europene

Proiectul "Restaurarea, conservarea, amenajarea și valorificarea cultural – turistică a Cetății Carsium (Hârșova)" este implementat de Consiliul Județean Constanța.

Obiectivul general al proiectului urmărește impulsivarea dezvoltării locale prin restaurarea, conservarea, amenajarea și valorificarea Cetății Carsium (Hârșova), parte componentă a patrimoniului cultural național.

Obiectivelor specifice ale proiectului vizează:

- conservarea, restaurarea și protejarea Cetății Carsium prin: realizarea de lucrări aferente sectorului Turnul Comandantului și zidurilor acestuia; consolidare Zid Sector Port; lucrări aferente Zidului Sector Incinte Vest;

- lucrări amenajare sit; lucrări împrejmuire;
- realizarea unui corp multifuncțional care să asigure toate utilitățile administrative necesare;
- asigurarea dotărilor;
- realizarea activităților de marketing și punerea în valoare a obiectivului restaurat, inclusiv digitizarea acestuia;
- creșterea numărului preconizat de vizite la obiectivul de patrimoniu cultural.

Prin atingerea obiectivelor specifice se va realiza salvarea și transformarea monumentului – Cetatea Carsium (prin conservare, restaurare, protejare și promovarea/punerea în valoare) într-un spațiu urban valoros și adecvat standardelor internaționale de expunere liberă a patrimoniului cultural imobil și de stimularea a dezvoltării unei zone urbane cu potențial real.

Prin implementarea proiectului se preconizează o creștere medie a numărului anual de vizitatori la obiectivul de patrimoniu cu peste 50%.

Valoarea totală a proiectului este aproximativ   nerambursabile este de circa 9,7 milioane lei.
10,5 milioane lei, din care valoarea sumei

Cetatea CARSIUM – reperi în timp

Cetatea romană și romano-bizantină Carsium s-a construit, probabil, peste o fortificație getică, încă din a doua jumătate a secolului I p. Chr. La începutul secolului al II-lea p. Chr., în timpul războaielor dacice, în anul 103 p. Chr., împăratul Traian întărește fortificația cu ziduri din piatră.

Cetatea este menționată frecvent în toate documentele antichității începând din secolul al II-lea p. Chr., până în secolul al VII-lea cu numele de Carsum, Carsio, Carso, Carsos. Cel mai probabil, toponimul are origine tracică și este legat de aspectul stâncos al locului.

Nu se cunoaște, nici la această dată, conturul fortificației antice. Deși s-a presupus că zidurile de pe platoul Cetății, vizibile în apropierea Dunării, sunt de origine romană, cercetări recente au infirmat acest punct de vedere. Construcțiile de aici sunt de origine medievală, cu toate că nu este exclus ca unele să fi fost ridicate la sfârșitul antichității și apoi, înglobate în fortificația târzie.

Sursele istorice indică distrugerea repetată a cetății și refacerea ei în timpul împăraților Constantin cel Mare și Justinian.

După încheierea vieții romano-bizantine la Dunărea de Jos începe istoria cetății medievale de la Hârșova. În secolul al X-lea aceasta este reconstruită de bizantini și mai târziu de genezezi. Între secolul al XV-lea și prima parte a secolului al XIX-lea este stăpânită de turci. Potrivit cronicarului Evlia Celebi, localitatea a figurat în documentele otmane cu numele de Harisova. Cetatea medievală este mai bine cunoscută pentru această perioadă datorită documentelor istorice și faptului că urmele zidului de incintă care apăra orașul, pe o suprafață de cca. 24 ha, se văd în mai multe locuri astăzi.

În ultima perioadă a vieții sale, cetatea este teatrul unor sângeroase confruntări între Imperiul Otoman și Imperiul Țarist. Prin pacea de la Adrianopol, Poarta este obligată să dărâme fortificațiile de pe malul drept al Dunării, iar cetatea este aruncată în aer. Pe locul ei se clădește Hârșova modernă.

Din ruinele cetății, astăzi, se mai văd câteva ziduri impunătoare. „Turnul comadantului”, pe latura de nord a incintei mici, se păstrează pe înălțimea de peste 9 m. La Dunăre, un zid monumental, lung de cca 40 m, marchează zona în care a activat portul din antichitate până la distrugerea cetății, vreme de 17-18 secole!

Reabilitarea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța

Proiectul „Reabilitarea Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța” este implementat de Consiliul Județean Constanța.

Obiectivul general al proiectului îl constituie impulsivizarea dezvoltării locale prin reabilitarea și punerea în valoare a Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, parte componentă a patrimoniului cultural național.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează restaurarea, consolidarea, protecția și conservarea monumentului istoric, realizarea de lucrări de revitalizare a zidărilor de piatră și cărămidă și a bolților cu degradări, lucrări de restaurare interioare la spațiile boltite și la componentele artistice ale sălilor și frescei din aula „Adrian Rădulescu”.

În cadrul proiectului vor mai fi realizate lucrări de restaurare exterioare la fațade și acoperișuri, lucrări de arhitectură, lucrări de intervenție structurală și lucrări de instalații, dotări interioare (instalații, echipamente și dotări pentru asigurarea condițiilor de climatizare, siguranță la foc, antiefracție), dotări pentru expunerea și protecția patrimoniului cultural mobil și imobil.

După implementarea proiectului se preconizează o creștere cu peste 15 % a numărului de vizitatori. Proiectul va influența pozitiv turismul în zona centrului vechi al orașului Constanța și, implicit, va contribui la dezvoltarea locală.

Valoarea totală a proiectului este de peste 19,5 milioane lei, din care finanțarea nerambursabilă este circa 19 milioane lei.

Șarpele Glykon – piesă unică în lume

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța este unul dintre cele mai bogate muzee din România și a doua instituție de profil, ca mărime, după Muzeul Național de Istorie al României din București.

Piatra de temelie a fost pusă în anul 1879 de către Remus Opreanu, primul prefect al administrației românești din Dobrogea. Din anul 1921 până în anul 1976, în clădire și-a desfășurat activitatea Primăria orașului Constanța.

Un moment important în evoluția clădirii a fost conversia funcțională din clădire pentru birouri administrative în clădire cu destinație de muzeu, la data de 25 decembrie 1977, când s-a inaugurat Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța.

Spațiul expozițional ocupă trei nivele: parter, etajul I și etajul II. La parter sunt amenajate două săli de Tezaur; etajul I cuprinde, cronologic, istoria veche și medievală a Dobrogei; la etajul II continuă istoria modernă și, de asemenea, sunt amenajate câteva expoziții tematice.

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie cuprinde în patrimoniul său un tezaur compus din obiecte ce datează din paleolitic până în epoca modernă. Instituția adăpostește obiecte de origine greacă, romană, bizantină și medievală (unelte și arme din piatră, bronz și fier), ceramică, elemente arhitectonice antice (coloane, capiteluri, frontoane, decoruri, etc.), sculpturi antice, vase din sticlă, statuete din bronz, bijuterii, numismatică, icoane, documente, hărți, machete, fotografii, telegrame, reviste, obiecte ce au aparținut unor personalități ale începutului de secol XX.

La parterul muzeului se află două săli în care sunt expuse monumente arheologice cu valoare deosebită, rarități și piese unicate. Din aceasta secțiune se fac remarcate: șarpele Glykon – piesă unică în lume, reprezentând o zeităte din mitologia romană (sec. II d.Hr.), grupul statuar Fortuna cu Pontos - divinități protectoare ale portului și cetății Tomis (sec. II-III d.Hr.), Aedica cu dubla reprezentare a zeiței Nemesis – una dintre cele mai remarcabile piese ale Muzeului (sec. II d. Hr.), colecții de podoabe din aur, pietre și camee, tezaurul de vase de argint Sucidava-Izvoarele, etc.

În cadrul celorlalte etaje ale muzeului expozitiile sunt ordonate cronologic, începând cu primele dovezi de locuire a Dobrogei și încheindu-se cu epoca modernă. Dintre aceste piese se remarcă Gânditorul și perechea sa, piese emblematice pentru cultura Hamagii (Neolitic).

Casa Geshov din Galați devine Centru expozițional

Proiectul "Reabilitare zona istorică, Municipiul Galați - Reabilitare imobil str. Domnească nr. 58" este implementat de către Primăria Municipiului Galați.

Obiectivele specifice ale proiectului sunt: restaurarea, consolidarea și conservarea imobilului în vederea organizării unor expoziții temporare, dotarea imobilului și punerea în valoare ca monument istoric și obiectiv de interes municipal, la finalizarea implementării proiectului.

În cadrul proiectului sunt prevăzute lucrări de modernizare ce urmăresc asigurarea condițiilor optime pentru funcțiuni cu caracter cultural, respectiv expoziții temporare, conferințe, oficiu vânzare suveniruri, sală multifuncțională, birouri, la care se adaugă spații anexe și de depozitare, grupuri sanitare, holuri de circulație.

Realizarea investiției va contribui la punerea în valoare a imobilului și includerea acestuia în circuitul public, în șirul clădirilor ce dau expresivitate și importanță istoric-culturală celui mai simbolic ax urban gălățean - ansamblul urban construit strada Domnească.

Totodată, prin reabilitarea și punerea sa în valoare, va contribui la diversificarea ofertelor culturale și educaționale la nivelul municipiului și județului Galați, numărul mediu anual de vizitatori va fi de aproximativ 2.500.

Valoarea totală a proiectului este de circa 9,6 milioane lei, din care cheltuielile totale nerambursabile se ridică la peste 9,4 milioane lei.

Scurt istoric

Imobilul din strada Domnească nr. 58, cunoscut în rândul comunității locale sub numele de “Casa Geshov”, construită în anul 1872 este localizată în zona centrală istorică a Galațiului.

Clădirea a aparținut fraților Gheorghiev, negustori bulgari care aveau numeroase afaceri în Galați, care au lasat averea moștenire familiei Geshov. “Casa Geshov” se numește astfel după ce Ivan Geshov – fiul lui Evloghie Ivan Geshov, fost primul ministrul al Bulgariei (1911-1923), în perioada primului Război Balcanic a moștenit acest imobil.

În perioada 1897-1906, aceasta a fost închiriată pentru sediul Pârcălăbiei/Prefecturii județului Covurlui, iar până în anul 1950 i-a aparținut lui Evstratie Ivan Geshov, descendent al unei familii de negustori bulgari.

Până în anul 1948, în imobil a funcționat Comandamentul III Teritorial, ulterior, din anul 1949, după finele celui de-al doilea război mondial, în imobil se instalează birourile Șantierului național “Gheorghe Gheorghiu-Dej”. După anul 1950 imobilul a fost preluat de către Întreprinderea de Locuințe și Localuri.

Din anii `70 ai secolului trecut, Casa Geshov a găzduit Casa Pionierilor. După 1990 a devenit sediul unui sindicat și altor organizații care au stat cu chirie. În 1992, imobilul, cu denumirea simplă de „casa” a fost înscris în Lista Monumentelor Istorice.

Consolidare și restaurare Casa Alaci Focșani

O clădire monument istoric din municipiul Focșani își va recăpăta farmecul de odinioară, după ce va fi restaurată în cadrul proiectului: "Consolidare și restaurare secție de istorie și arheologie a Muzeului Vrancei – CASA ALACI COD LMI VN-II-m-B-06430", implementat de Consiliul Județean Vrancea.

Obiectivul general al proiectului constă în consolidarea, restaurarea și punerea în valoare a monumentului istoric Secția de istorie și arheologie - Casa Alaci, Muzeul Vrancei, în vederea valorificării patrimoniului cultural local și a identității culturale.

În cadrul investiției, vor avea loc mai multe lucrări de reabilitare, atât la interiorul clădirii,

cât și în exterior. Fântâna, care se află pe amplasamentul investiției, adusă aici în anul 1980 din altă locație și care face parte din construcțiile ce au marcat prima alimentare cu apă a orașului Focșani, va fi restaurată și i se va reda funcțiunea inițială, aceea de cișmea. De asemenea, vor fi reabilitate și spațiile verzi, mobilierul urban, aleile, spațiile carosabile/pietonale din jurul monumentului și vor fi amplasate corpuri de iluminat de epocă în zonele pietonale.

Grupul țintă al proiectului este reprezentat de potențialii vizitatori care vor beneficia de serviciile oferite de Secția de istorie și arheologie - Casa Alaci, Muzeul Vrancei și este format din persoane fizice de orice vârstă, persoane juridice, atât din județul Vrancea cât și din alte zone ale țării.

Valoarea totală a proiectului este de 4,6 milioane lei, asistența financiară nerambursabilă solicitată fiind de 4,3 milioane lei.

Scurt istoric

Construcția ce adăpostește astăzi Secția de istorie și arheologie a Muzeului Vrancei a fost construită în secolul al XIX-lea. Imobilul, conform surselor arhivei Târgoviște, aparținea unui negustor Ghiță C. Missir care a murit în timpul primului război mondial.

În anul 1920 văduva sa vinde imobilul împreună cu terenul și acareturile lui Anton V. Alaci, farmacist apoi om politic marcant, primar de Panciu, de două ori prefect al Județului Putna, apoi deputat.

Imobilul ar fi suferit avarii în timpul Primului Război Mondial, fiind distrusă zona dinspre sud și vest, deoarece pe hărți de după 1925 imobilul apare cu conformația actuală a zonei sudice, iar modificările ale zonei vestice se observă după conformarea zidurilor.

Conform publicațiilor și arhivelor se consemnează distrugerii ale imobilului după seismul din 1940 și reparații, transformări mai ales ale zonei sudice ale acestuia.

După Al Doilea Război Mondial imobilul este naționalizat și aparține Raionului Vrancea, este sediul Securității Focșani. În această perioadă se schimbă tâmplăria exterioară și dispăre tâmplăria sculptată ce compartimenta holul principal față de restul imobilului. Este refacută învelitoarea, cu excepția învelitorii ornamentale a turnulețului de peste intrare. În anul 1959 este transferat Sfatului popular Focșani care îi dă destinația de muzeu.

Din 1959 construcția se transformă pentru a găzdui secția de etnografie a muzeului de Istorie etnografie. Expoziția de etnografie se deschide în anul 1962. Între 1959-1962 au loc reparații și transformări pentru a se crea circuitul muzeal, zugrăveli interioare, înlocuirea pardoselii la parter. Imobilul are de suferit la cutremurul din anul 1977. Între anii 1978-1980 au loc noi reparații, cămășuirea unor bolți la subsol, consolidări locale, înlocuirea asterealei și învelitorii, parțial reparații exterioare, finisaje exterioare aplicate peste finisajele originare. În interior se mai păstrează unele decorații la plafoanele parterului.

În construcție iluminatul electric a fost introdus în anul 1912, iar apa curentă între anii 1912-1914. Din anul 1962 construcția a fost racordată la sistemul de încălzire centralizată, sobele fiind demolate, cu excepția unei singure sobe de ceramică de proveniență austriacă de datează de la începutul secolului al XX-lea.

ITI DELTA DUNĂRII

Investițiile Teritoriale Integrate (ITI) reprezintă un instrument financiar nou pentru perioada de programare 2014-2020, introdus de către Comisia Europeană (CE) pentru a stimula dezvoltarea teritorială integrată.

Investiția teritorială integrată este un instrument de dezvoltare teritorială care presupune existența unei strategii de dezvoltare teritorială integrată aferentă unui teritoriu desemnat, a unui set de acțiuni care pot fi puse în aplicare pentru atingerea obiectivelor stabilite prin strategia de dezvoltare teritorială integrată, a unei alocări dedicate din mai multe programe și a unor mecanisme de guvernanză pentru gestionarea investițiilor teritoriale integrate.

ITI reprezintă un instrument de punere în aplicare a strategiilor teritoriale integrate, acestea fiind considerate esențiale în realizarea obiectivelor strategiei Europa 2020. ITI nu sunt operațiuni sau priorități în cadrul unui program operațional, ci permit finanțarea punerii în aplicare a strategiilor teritoriale integrate din mai multe axe prioritare ale unuia sau mai multor programe

operaționale. Astfel, ITI oferă flexibilitate în elaborarea programelor operaționale și eficiență prin implementarea unor acțiuni integrate. Trebuie de asemenea precizat că în afară de investițiile care sprijină printr-un ITI o strategie de dezvoltare bazată pe situația din teren, pot fi finanțate acțiuni suplimentare ținute către aceeași zonă prin axele prioritare ale unui program operațional sau ale unor programe operaționale care nu participă la finanțarea ITI – totuși, se recomandă ca investițiile sectoriale să fie corelate și aliniate la strategiile de dezvoltare teritorială integrată.

ITI Delta Dunării este singura Investiție Teritorială Integrată ce se va implementa în România în perioada de programare 2014-2020, conform Acordului de Parteneriat.

Bugetul total estimat conform prevederilor Programelor Operaționale pentru perioada 2014 - 2020 este de 1,114 miliarde euro din fonduri europene, la care se adaugă finanțarea națională, după cum urmează: POIM – 407,64 mil. euro; POR – 358,1 mil. euro; PNDR – 168 mil. euro (inclusiv

finanțarea națională); POPAM – 37 mil. euro;
POC – 60 mil. euro; POCU – 60 mil. euro;
POCA – 16 mil. euro; POAT – 5 mil. euro.

Mecanismului ITI este implementat de
ASOCIAȚIA PENTRU DEZVOLTARE INTER-
COMUNITARĂ – ITI DELTA DUNĂRII, asociație

cu personalitate juridică, de drept privat și de
utilitate publică, pe raza de competență a celor
38 de Unități Administrativ Teritoriale (UAT)
cuprinse în Strategia Integrată de Dezvoltare
Durabilă a Deltei Dunării.

Restaurarea și conservarea punctului muzeal Casa Panaghia

Proiectul „Promovarea valorilor culturale prin restaurarea și conservarea punctului muzeal Casa Panaghia, Babadag” este implementat de către Consiliul Județean Tulcea.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează: valorificarea patrimoniului cultural și a identității culturale prin restaurarea punctului muzeal „Casa Panaghia” Babadag sub aspect structural, funcțional și arhitectural și includerea acestuia în circuitele turistice regionale, precum și creșterea numărului de turiști în orașul Babadag, respectiv județul Tulcea.

Clădirea este înscrisă în Lista Monumentelor Istorice (2010) a județului Tulcea și, în prezent, găzduiește Muzeul de Artă Orientală.

În cadrul proiectului se vor realiza lucrări de consolidare, reparații, modernizare și

restaurare la toate elementele construcției. Se vor reface șarpanta și învelitoarea iar fațadele construcției vor fi restaurate. În plus, se vor face lucrări de refuncționalizare a clădirii pentru utilizarea mai bună a spațiilor. Accesul persoanelor cu dizabilități se va realiza cu ajutorul unui dispozitiv de ridicare cu șenile autonom, atât la parter cât și la demisol. Instalațiile electrice, termice, de ventilare și de climatizare vor fi redimensionate și vor fi realizate instalații noi pentru a răspunde cerințelor de calitate. Vor fi efectuate dotări cu echipamente conforme cu funcțiunea de muzeu și cu legislația în vigoare.

Realizarea acestor lucrări va conduce la reabilitarea, conservarea și revitalizarea Casei Panaghia, fapt ce va determina reintroducerea acesteia în circuitul cultural și creșterea numărului de vizitatori cu 2.000 de persoane în primul an de după implementarea proiectului.

Valoarea totală a proiectului este de peste 3,1 milioane lei din care valoarea sumei nerambursabile este de circa 3 milioane lei.

Centru cultural - muzeal în clădirea Bibliotecii orășenești din Sulina

Proiectul “Restaurarea obiectivului de patrimoniu Biblioteca Orășenească - monument istoric” este implementat de către Primăria Orașului Sulina.

Obiectivul general al proiectului constă în restaurarea clădirii bibliotecii orășenești din orașul Sulina-„Jean Bart”, parte a patrimoniului cultural istoric și de valoare națională, în vederea îmbunătățirii mediului urban și conservarea, protecția și valorificarea durabilă a patrimoniului cultural.

Biblioteca Orășenească "Jean Bart", Sulina a fost înființată de Comisia Europeană a Dunării în anul 1897 și a funcționat la parterul clădirii construite în anul 1890.

Starea de conservare a corpului de construcție este proastă și în prezent nu se poate desfășura niciun fel de activitate din cauza degradărilor structurale și arhitecturale, precum și a lipsei

dotărilor și echipamentelor conforme cu cerințele de calitate actuale.

Proiectul propune transformarea funcțională a clădirii într-un centru cultural-muzeal, ce va conține o sală multifuncțională, un atelier de documentare, un birou, și un magazin de suveniruri la parter, două săli de expoziție la etaj și un atelier de navomodelism la mansardă. Se menține, parțial, și funcțiunea de bibliotecă publică (în spații depozitare) prin integrarea în spațiile amenajate a cărților și documentelor păstrate din vechea bibliotecă.

Proiectul prevede lucrări de restaurare și reparații la toate elementele construcției. În plus, se vor face lucrări de refuncționalizare a clădirii pentru utilizarea mai bună a spațiilor.

După implementarea proiectului se prevede că vizitatorii obiectivului vor fi de aproximativ 9000 turiști/an.

Valoarea totală a proiectului este de aproximativ 3,14 milioane lei, din care finanțarea nerambursabilă este de peste 3 milioane lei.

Restaurarea și modernizarea Muzeului de Etnografie și Artă Populară Tulcea

Proiectul “Valorificarea patrimoniului etnografic nord-dobrogean prin restaurarea și modernizarea Muzeului de Etnografie și Artă Populară Tulcea” este implementat de Consiliul Județean Tulcea.

Având în vedere faptul că modul de funcționare actual al imobilului este impropriu și nu pune în valoare bogăția colecției aflate în patrimoniu Muzeului, sunt necesare ample lucrări de restaurare, modernizare, consolidare și reparații la toate elementele construcției, la subsol, parter, etaj și mansardă.

Prin proiect se vor adapta spațiile interioare la funcțiunea de muzeu. Se vor realiza spații pentru expoziții permanente/temporare cu

circuite de vizitare coerente, spații multifuncționale/multimedia cu dotări conforme cu funcțiunea muzeală.

Se au în vedere următoarele lucrări exterioare: sistematizarea verticală a terenului pentru îndepărtarea apelor pluviale de construcții, refacerea pavimentelor exterioare cu piatră cubică (granit), conectarea sistemului de colectare a apelor pluviale la rețeaua de canalizare, restaurarea împrejmirilor și a porților de acces, reconfigurarea spațiilor verzi.

La finalizarea implementării proiectului se preconizează o creștere a numărului de vizitatori, de la circa 9.000 înainte de intervenția asupra obiectivului de patrimoniu, la peste 10.000 de vizitatori după restaurarea și conservarea acestuia.

Valoarea totală a proiectului este de peste 18,7 milioane lei, din care valoarea sumei nerambursabile este de circa 18,1 milioane lei.

Istoric Muzeul de Etnografie și Artă Populară Tulcea

Clădirea care adăposteste astăzi sediul Muzeului de Etnografie și Artă Populară din Tulcea este monument istoric, cu denumirea "Fostul sediu al Băncii Naționale a României" și se află în proprietatea Consiliului Județean Tulcea și în administrarea Institutului de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea.

Construcția are la bază un proiect elaborat în anul 1924 de arhitecții S.Constantinescu și Radu Dudesco fiind realizată în stil neoromânesc, între anii 1924-1927, la finele epocii de manifestare a curentului național în arhitectura României.

Imobilul are o compoziție clară, cu volume echilibrate, cu dominant de colț clar marcată. De proporții armonioase, volumele celor două aripi, orientate spre străzile 9 Mai și 14 Noiembrie se îmbină într-un turn de colț, ce cuprindea intrarea principală.

Terenul pe care a fost construit imobilul a fost cedat de primăria orașului Tulcea în schimbul unui imobil și al terenului aferent, situate pe strada Regina Elisabeta nr. 148. Condiția era ca noua clădire să fie terminată până la data de 23 aprilie 1928 „contribuind astfel la formarea unui punct decorativ al orașului pe lângă celelalte clădiri care se află în împrejurimi, ca Palatul Prefecturii, Primăria, Palatul Pescărilor Statului”. Schimbul a fost aprobat de Comisia interimară a orașului prin președintele ei, Grigore Musculiu, la data de 22 ianuarie 1924 și cu avizul nr. 7173 din 18 aprilie 1924 al Ministerului de Interne.

Din anul 2005, imobilul adăpostește importante colecții ale Muzeului de Etnografie și Artă Populară. Patrimoniul etnografic nord-dobrogean reflectă, prin diversitatea sa, un model cultural unic generat de conviețuirea dintre români și celelalte populații. Cele aproximativ 8.000 de piese alcătuiesc un fond etnografic inestimabil decodificabil în cadrul colecțiilor de artă populară și port popular, etnografie și foto-document.

Imobilul se află în prezent într-o formă foarte apropiată de cea originală, volumetria și elementele arhitecturale definitorii fiind neschimbate. Starea de conservare este medie din punct de vedere structural, cât și din punct de vedere al finisajelor. Principalele degradări de la nivelul învelitorilor, nivelul finisajelor (desprinderi ale tencuielilor exterioare, fisuri), a șarpantei sunt cauzate de uzura în timp.

Reabilitarea Ansamblului Bisericii Ortodoxe Grecești „Sfântul Nicolae”- Sulina

Proiectul “Consolidarea, reabilitarea, restaurarea și promovarea Ansamblului Bisericii Ortodoxe Grecești „Sfântul Nicolae” este implementat de către Parohia “Sf.Nicolae” Sulina, județul Tulcea.

Obiectivul general al proiectului urmărește impulsionarea dezvoltării locale prin conservarea, protejarea și punerea în valoare a ansamblului bisericii ortodoxe grecești, monumente istorice, părți componente ale patrimoniului cultural local.

Prin implementarea proiectului se vor realiza următoarele activități: restaurarea și consolidarea ansamblului istoric, lucrări de

arhitectură, restaurarea picturilor, realizare instalații electrice, sanitare, termice, iluminat arhitectural, sistem de supraveghere video, antiefracție, realizare clopotniță, refacere căi de acces, amenajare peisagistică.

Biserica va avea amplasat la intrare un panou de informare turistică cu informații referitoare la obiectivul turistic. Biserica Sfântul Nicolae din Sulina va fi digitizată (scanare laser 3D) în cadrul proiectului, ceea ce va permite accesul online pentru a vedea planul bisericii și detaliile arhitecturii.

Prin restaurarea monumentului istoric se urmărește creșterea numărului de vizitatori și, implicit, de turiști în orașul Sulina și județul Tulcea, dar și creșterea numărului de unități de cazare care va genera și noi locuri de muncă.

Valoarea totală a proiectului este de aproximativ 22 milioane lei, din care valoarea finanțării nerambursabile este de circa 21,6 milioane lei.

Ctitorie de 150 ani a grecilor, în Sulina

Construcția bisericii a fost începută în anul 1866 de comunitatea greacă din oraș, cu ordin de la sultanul Abdul Azis, iar doi ani mai târziu biserica a fost terminată, cum o mărturisește placa de marmură de pe frontispiciul intrării. Cei care au contribuit integral la construcția ei au fost grecii stabiliți la acea vreme în Sulina.

Catapetasma a fost adusă odată cu construcția bisericii, tot de către greci și este din lemn de măslin. De asemenea, icoanele care au fost aduse în 1867 din Grecia (unele sunt mult mai vechi), au fost cumpărate în principiu de către navigatorii greci înstăriți, constituind darul lor pentru biserica „Sf. Nicolae”.

Biserica este de tip bazilical trinavat, cu trei nave succesive sub același acoperiș, în două ape. Cele trei nave sunt separate prin două șiruri de coloane circulare-nava centrală este mai lată și mai înaltă decât navele laterale. Turla ce se ridică deasupra cupolei centrale este de dimensiuni modeste. Catapetasma, iconostasele și amvonul din lemn, de culoare alb-auriu, specifice bisericilor grecești, bogat decorate îmbodobesc spațiul interior al bisericii.

După al Doilea Război Mondial, mulți membri ai comunității grecești au emigrat în Grecia, din cauza regimului comunist, care tocmai se instaura în România. Din acest motiv, sfântul lăcaș a fost donat prin anii 70 românilor. Hramul bisericii a fost ales în amintirea mutării la Bari a moaștelor Sfântului Ierarh Nicolae, zi de mare cinste în Eptanez, de unde proveneau majoritatea ctitorilor, deoarece, conform unei tradiții locale, în drumul spre Bari, moaștele sfântului ar fi trecut și prin această localitate.

Ridicată inițial, din cauza ordinului autorității turcești, fără turlă și fără clopotniță, după 1878, când Dobrogea a fost realipită patriei-mamă, i s-au adăugat cele două elemente și pictura în ulei realizată de Ioannis Kyriakos. Deși Sulina a fost bombardată barbar și de ruși și de nemți în cel de-al Doilea Război Mondial, biserica a scăpat ca prin minune.

Biserica este vizitată de către turiști pentru istoria sa și pentru picturile sale. Acestea reprezintă o serie de sfinți, pictați în mărime naturală. Biserica adăpostește o serie de icoane făcătoare de minuni: Icoana Maicii Domnului (1379) cunoscută de enoriași pentru puterile ei vindecătoare; Icoana Sfântului Grigore, Icoana Sfântului Vasile și Ioan (1874); Icoana Adormirii Maicii Domnului (1923), Sfânta Macrina (1924); Sfânta Paraschiva (1904), Sfinții Haralambie și Pantelimon (1928); Sfântul Mina (1912). O mare atracție o constituie imaginea Sfântului Evanghelist Ioan, din ochii căruia, de mulți ani, picură mir.

Restaurarea și conservarea Farului Vechi de la Sulina

”Punerea în valoare a potențialului istoric prin restaurarea și conservarea obiectivului Farul Vechi Sulina, județul Tulcea” este un proiect implementat de către Consiliul Județean Tulcea.

Farul Vechi din orașul Sulina, singurul obiectiv de acest tip din România amenajat ca muzeu, va fi reabilitat printr-o finanțare cu fonduri europene întrucât imobilul se află într-o stare avansată de degradare, acesta fiind afectat din cauza factorilor de mediu, în special a umidității foarte ridicate, a infiltrațiilor din pânza freatică și a concentrației de sare marină.

Lucrările prevăzute în cadrul proiectului au în vedere: adaptarea spațiului interior astfel încât să se asigure funcționalitatea și atractivitatea muzeului; restaurarea, conservarea, consolidarea monumentului istoric; refacerea instalațiilor și a echipamentelor aferente; amenajarea muzeală; punerea în valoare a monumentului istoric.

Realizarea acestei investiții va conduce la reabilitarea, conservarea și revitalizarea obiectivului turistic Farul Vechi, fapt ce va determina reintroducerea acestuia în circuitul cultural și creșterea numărului de vizitatori cu cel puțin 3.000 de persoane în primul an de

după implementarea proiectului. Investiția propusă are în vedere promovarea valorilor cultural-artistice, autohtone și universale, pe plan național și internațional, inițierea și desfășurarea proiectelor și programelor cultural–educative.

Punerea în valoare a patrimoniului cultural deținut sub formă de colecție (artă plastică, artă decorativă, etnografie, fond de carte și arhivistic) se va face prin organizarea de expoziții permanente și temporare, la sediul muzeului sau în spații expoziționale din țară sau din străinătate, organizarea accesului

publicului și al specialiștilor la bunurile care constituie patrimoniul muzeal precum și prin editarea de publicații științifice și de popularizare.

Se vor realiza programe educative și culturale pentru toate categoriile de public, cu resurse proprii sau în diverse parteneriate, destinate înțelegerii și aprecierii culturii în general.

Rezultatele cercetării muzeale, participarea specialiștilor la seminarii, congrese, sesiuni științifice vor fi comunicate sub forma de articole publicate în reviste de specialitate.

Valoarea totală a proiectului este de 10,1 milioane lei din care finanțarea nerambursabilă se ridică la circa 9,9 milioane lei.

Simbol al activității desfășurate de Comisia Europeană a Dunării

Farul Vechi din Sulina, monument istoric este situat pe Strada II nr. 43. Amplasat inițial în apropierea punctului de vărsare a Dunării în Marea Neagră, farul se află azi, în urma expansiunii uscatului și a modificării liniei litoralului, la circa 1,5 km de țărmul mării. De formă tronconică, farul este zidit din cărămidă, înalt 17,34 m, iar accesul în interior, pe toată înălțimea lui se face printr-o scară metalică în spirală, ancorată în zidărie și iluminată prin trei ferestre circulare dispuse la înălțimi diferite.

În partea superioară a farului era construită o platformă pentru circulație, cu balustradă metalică în jurul cupolei. Cupola farului a fost construită din tablă de cupru de formă cilindrică, cu diametrul de 2 metri, acoperită cu table în pantă și cu vârf pe care era montată o giruetă.

Farul emitea pe vremuri o lumină albă fixă, vizibilă de la o distanță de 15 mile marine. Inițial, pentru iluminat erau folosite lămpi cu ulei, dar din 1910-1911 a fost introdus iluminatul electric.

Farul din Sulina a fost construit de otomani între 1869-1870, după alte surse chiar la începutul secolului al XIX-lea. Scopul său era avertizarea și ghidarea pe vizibilitate scăzută sau pe timp de noapte a navelor care intenționau să intre pe brațul Sulina venind dinspre Marea Neagră.

În anul 1879, farul a fost preluat în administrare de Comisia Europeană a Dunării, organism european însărcinat cu supravegherea liberei circulații pe Dunăre și a liberului acces în și dinspre Marea Neagră.

În timp, farul a suferit o serie de modificări: cupolei i s-a adăugat pe contur un număr de patru rânduri de ochiuri de ferestre cu sticlă din cristal gros. În jurul farului au fost construite locuințe pentru personal și clădiri pentru depozitarea materialelor necesare funcționării instalației.

După anul 2003 farul a fost transformat în muzeu și prezintă publicului, prin intermediul documentelor, hărților și fotografiilor, istoria orașului la sfârșitul secolului XIX.

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE
Autoritatea de Management pentru Programul Operațional Regional
Bd. Libertății nr. 16, Sector 5, București
Telefon: 0372 11 14 09; E-mail: info@mdrap.ro
Website: www.inforegio.ro, www.mdrap.ro, www.fonduri-ue.ro
www.facebook.com/inforegio.ro

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-EST
Organism Intermediar pentru Programul Operațional Regional
Str. Anghel Saligny nr. 24, Brăila
Tel: 0339/401018; Fax: 0239/611066
E-mail: adrse@adrse.ro; Website: www.adrse.ro
www.facebook.com/adrse.ro

Sediul ADR SE

Investim în viitorul tău!

Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională prin Programului Operațional Regional 2014 - 2020

Titlul proiectului: *Sprîjin pentru ADR SE în perioada 2018-2019 în vederea implementării Programului Operațional Regional 2014-2020 în Regiunea de Dezvoltare Sud - Est*

Editorul materialului: **AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ SUD-EST**

Data publicării: **DECEMBRIE 2018**

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material distribuit gratuit